HÖGSKOLAN I BORÅS

Barnet och förskolan - förskoledidaktiska aspekter
The Child and Preschool - Educational Aspects of Preschool

30 högskolepoäng
30 credits

Ladokkod: 11FK21
Revision: 1.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogiskt arbete 2024-04-11
Gäller från: HT 2024

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Pedagogiskt arbete (G1F)
Utbildningsområde: Undervisning 75%, Verksamhetsförlagd utbildning 25%
Ämnesgrupp: Pedagogik
Förkunskapskrav: Godkänt resultat från tidigare terminers VFU inom ramen för Förskollärarutbildning, 210 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen har förskoledidaktiska utgångspunkter med fokus på de yngsta barnen i förskolan. Ytterligare ett fokus tas kring studentens egna pedagogiska ledarskap. Kursen syftar till att utifrån aktuell forskning om förskolans verksamhet problematisera frågor om lekens och omsorgens betydelse i relation till de yngsta barnens lärande och utveckling. Teorier kring de yngsta barnens anknytning och vad dessa får för betydelse i praktiken diskuteras. Vissa för förskolan centrala begrepp behandlas, exempelvis barns perspektiv och barnperspektiv samt barns delaktighet och inflytande. Vidare behandlas språk, kommunikation samt matematik. Specifikt behandlas hur kreativa språk- och matematikmiljöer kan skapas och utvecklas. I kursen diskuteras också betydelsen av samarbete mellan vårdnadshavare och förskolans personal. Vidare behandlas hur digitala verktyg och estetiska lärprocesser kan användas för att stödja och stimulera barns utveckling och lärande. Dessutom behandlas observation som metod och vetenskapliga texter granskas. I kursen ingår verksamhetsförlagd utbildning där kursens innehåll omsätts i praktik.

Mål

Efter genomgången kurs skall studenten kunna, med avseende på,
1. Kunskap och förståelse
1.1 redogöra för och diskutera innebörden i begreppen barnperspektiv och barns perspektiv samt barns möjligheter till inflytande och delaktighet med utgångspunkt i aktuell forskning och i relation till förskolans undervisning
1.2 utifrån aktuell forskning redogöra för barns emotionella, kommunikativa, språkliga utveckling och med hjälp av centrala begrepp och teorier diskutera hur dessa förmågor kan stimuleras
1.3 redogöra för relationen mellan omsorg, lärande och utveckling samt resonera kring hur detta kan komma till uttryck i förskolan
1.4 redogöra för och diskutera lekens betydelse för barns lärande och hur den kan stimulera barns fantasi, inlevelseförmåga och förmåga till samarbete
1.5 redogöra för hur kreativa språk- och matematikutvecklande miljöer kan skapas och utvecklas i förskolan
1.6 redogöra för hur digitala verktyg och estetiska lärprocesser kan användas för att stimulera barns lärande och utveckling med koppling till förskolans undervisning

2. Färdighet och förmåga
2.1 beskriva och visa kunskap om hur grundläggande matematiska begrepp kan introduceras för barn samt exemplifiera hur man på olika sätt kan arbeta för att utveckla barns matematiska medvetenhet i förskolans undervisning
2.2 skriva och bearbeta texter enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av källhänvisningsteknik enligt Harvardsystemet
2.3 använda observationer som metod i samband med verksamhetsförlagd utbildning samt analysera insamlad data.
2.4 diskutera hur arbetslaget, andra företrädare för verksamheten samt vårdnadshavare kan samverka för barns bästa
2.5 omsätta egna ämneskunskaper i barns pågående lärandesituationer i förskolan

2.6 i samråd med VFU-handledare formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera lärandesituationer samt muntligt och skriftligt redogöra för arbetsprocessen och dess resultat
2.7 samverka med kollegor och etablera kontakt med vårdnadshavare
2.8 i mötet med barn och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp relaterade till kursens innehåll i ett relevant yrkesspråk

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 granska relevanta vetenskapliga texter utifrån kursens innehåll
3.2 reflektera över hur det egna ledarskapet påverkar lärandesituationer i förskolan
3.3 visa förmåga att använda ett omsorgsetiskt och professionellt förhållningssätt i mötet med barnen

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops
- seminarier
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

VFU-portfolio med vetenskaplig fördjupning
Lärandemål: 1.3, 1.4, 1.6, 2.2, 2.3, 3.1
Högskolepoäng: 6
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd
Övrigt: Inlämning (IN01)

VFU
Lärandemål: 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 3.3
Högskolepoäng: 6
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd
Övrigt: Praktiskt genomförande samt obligatorisk närvaro vid verksamhetsförlagd utbildning (VFU1)

Språk
Lärandemål: 1.2, 1.5
Högskolepoäng: 3
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
Övrigt: Redovisning (RE01)

Anknytningsteorier
Lärandemål: 1.2
Högskolepoäng: 3
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
Övrigt: Seminarium och inlämning (SE01)

Barnperspektiv och barns perspektiv
Lärandemål: 1.1, 2.2
Högskolepoäng: 4
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd
Övrigt: Seminarium och inlämning (SE02)

Matematik
Lärandemål: 1.5, 2.1
Högskolepoäng: 3
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
Övrigt: Redovisning (RE02)

VFU-uppföljning
Lärandemål: 1.6, 2.4, 3.2
Högskolepoäng: 2

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd
Övrigt: Seminarium (SE03)

Lek
Lärandemål: 1.4
Högskolepoäng: 3
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd
Övrigt: Tentamen (TE01)

Vid omexamination kan examinator besluta om annan examinationsform.

Den sammanhängande verksamhetsförlagda utbildningen, VFU, är en examination där 100% närvaro gäller. VFU måste avslutas inom terminen den påbörjas, om inte examinator finner särskilda skäl för annat beslut. VFU som inte avslutas inom samma termin bedöms som underkänd. Bedömning av VFU sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär och utförs av examinator vid Högskolan i Borås. Det maximala antalet examinationstillfällen för VFU är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students VFU, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevers säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att VFU bedöms som underkänd och att ett examinationstillfälle är förbrukat. Om en student på eget initiativ avbryter VFU, leder avbrottet till att VFU bedöms som underkänd och att ett examinationstillfälle är förbrukat. Vid underkänd VFU erbjuds studenten en ny VFU (om-VFU) i samband med nästa kurstillfälle, såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.

Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska men kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma.

Björkdahl Ordell, Susanne (2007 eller senare). Etik: Vad är det som styr vilka etiska regler som finns? I Dimenäs, Jörgen (red.) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber (utdrag ca 10 s)

Broberg, Malin, Hagström, Birthe & Broberg, Anders (2023 eller senare). *Anknytning i förskolan: vikten av trygghet för lek och lärande*. Stockholm: Natur & Kultur

Davidsson, Fanny (2020 eller senare). *Lekande rätt: en förskola för barnets rättigheter.* Lund: Studentlitteratur (251 s)

Engdahl, Ingrid & Ärlemalm-Hagsér, Eva (2020 eller senare). *Att bli förskollärare: mångfacetterad komplexitet*. Stockholm: Liber (348 s)

Ehrlin, Anna (red.) (2020 eller senare). *Estetiska uttrycksformer i teori och praktik: bild-, drama- och musikdidaktik*. Stockholm: Liber (158 s)

Hangaard Rasmusen, Torben (red). (2016 eller senare). *Lek på rätt väg – på spaning efter leken*. Studentlitteratur (247 s)

Helenius, Ola, Johansson, Maria L., Lange, Troels, Meaney, Tamsin & Wernberg, Anna (senaste upplagan). *Matematikdidaktik i förskolan: att utveckla lekfulla, matematiska barn*. Malmö: Gleerups (175 s)

Kihlström, Sonja (2007 eller senare). Observation som redskap. I Dimenäs, Jörgen (red.) (2007 eller senare). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. Stockholm: Liber (utdrag ca 20 s)

Kyrk Seger, Erika (red.) (senaste upplagan). *Digitalt meningsskapande i förskolan*. Stockholm: Lärarförlaget (207 s)

Löfdahl Hultman, Annica, & Ribaeus Katarina (red) (2021 eller senare). *Förskollärarens metod och vetenskapsteori*. Stockholm: Liber (utdrag ca 35 s)

Nordgren, Pia (2021 eller senare). *Språk i sikte. Barns interaktionsutveckling i relation till perception och kognition*, . Lund:

Studentlitteratur (utdrag ca 105 s)

Normell, Margareta (senaste upplagan). *Pedagogens inre rum: känslor och förnuft i lärarprofessionen*. Andra upplagan Lund: Studentlitteratur (160 s)

Svensson, Ann-Katrin (2009 eller senare). *Barnet, språket och miljön: Från ord till mening*. Lund: Studentlitteratur (utdrag ca 110s)

Ytterligare litteratur inklusive artiklar, rapporter och styrdokument tillkommer, enligt lärares anvisningar (max 400 s).

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram.

Övrigt

Kursen ingår i Förskollärarutbildning, 210 hp.